

ΟΡΕΙΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΝΟΙ

ΤΑ ΙΟΥΝΙΑΚΑ ΤΟΥ 1863

(Συνέχεια και τέλος του έμφυλου πολέμου. — Τὰ ἐπεισόδια τῆς κηδείας τοῦ Ἀρ. Κανάρη. — Πυροβολήστες και πυροβοληταί. — Τὸ μακελεῖδ στὴν Ὦμονοι. — Ἡ διακοίνωσις τῶν Δυνάμεων. — Μία ιστορικὴ συνεδρίασις μέσα στὸ Βαρύκειο. — Τὸ ὑπουργεῖο Ρεύμα. — Μετὰ τὴν τρικυμία. — Ο ἐνθουσιασμὸς τοῦ λαοῦ. — κ.λ.π.)

Στὸ περασμένο φύλλο ἀρχίσαμε τὴν ἔξιστόρησι τοῦ ἔμφυλου σπαραγμοῦ τῶν Ὁροῦ καὶ Πεδίου. Συνεχίζομε σήμερα και τελεώνομε :

Τὴν ἄλλη μέρα — δηλαδὴ στὶς 10 Ἰουνίου 1863 — ἦγινε ἡ κηδεία τοῦ πολοχαγοῦ Ἀριστείδη Κανάρη, ποὺ σκοτώθηκε ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν Κυριάκο στὴν συμπλοκὴ τῶν Ἀνακτόρων. Τὴ στιγμὴν ποὺ βγάζει τὸ λειψανό ἀπὸ τὸ σπίτι, οἱ Πεδινοὶ ἔκαναν ἀπόπειρα νὰ διοργανώσουν τοὺς συγχεντρωμένους στὸ δόρυ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ. Ἡ γυναῖκα τοῦ, τὸ γένος Μαμούνη, ποὺ θηρούνει στὸ μπαλκόνι, πληγωθῆκε ἀπὸ μιὰ σφαῖρα. Στὴ γέφυρα τοῦ Νεκροταφείου, ἕνα πλήνιο Πεδινὸν παρασύνει νὰ επιτεθῇ ἐναντίον ἑκείνων ποὺ ὑπὲν ἔγνωσαν ἀπὸ τὴν κηδεία, ἀλλ' αὐτοὶ τὸ κατάλαβαν και γύρισαν στὴν πόλι ἀπὸ τὸ πίνα μέρος τοῦ νεκροταφείου, χωρὶς νὰ τοὺς ἀντιληφθοῦν οἱ Πεδινοὶ. Τόση ἦταν ἡ ἀγριότης τῶν παθῶν.

Στὴν πλατεία τῆς Ὦμονοις ἡ αἰματοχυσία συνεχίζοταν. Ορεινοὶ και Πεδινοὶ χτυπούνταν μὲ λόνες. Οἱ πυροβολεῖσται, πάνοπλοι, ἐφρίχτηκαν και κατέλαβαν τὰ πυροβόλα τῶν Πεδινῶν ποὺ ἦταν γύρω στὴν πλατεία και μὲ τὰ τεσκούρια σκότωσαν τοὺς πυροβολητὲς τῶν. Ἄλλοι Ορεινοὶ εἶχαν καταλάβει τὴν Ἀκρόπολι, και στὶς Ἀνακτόρες ἐπειπέντε τῶν Πεδινῶν σὰ βροχῆ.

Ἡ ἀνάρχια ἦταν πλήρης. Κυβέρνησις δὲν ὑπήρχε. Ὁ δυστυχισμένος ἔκεινος πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἔδινε διαταγές ἀλλὰ κανεὶς δὲν τὸν ὑπήρχε. Ἀπὸ τὶς φυλακὲς εἶχαν δραπετεύσει οἱ κατάδικοι και ἀνοιγαν τὰ μαγαζιά.

Τότε, οἱ πληρεξούσιοι ἦταν συγκεντρωμένοι στὴ Βουλὴ μὲ τὸν Πρόεδρο Διομ. Κυριακὸν ἐπέτρεψαν νὰ προσκληθῇ ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν και νὰ πάνε μαζὶ τοὺς στὰ στρατόπεδα τῶν δύο ἀντιπάλων μερῶν για νὰ ζητήσουν ἀνακωχὴ τῶν ἔχθροφαξιῶν. Ἡ σκέψης αὐτῆς ἐφέρει κάποιο ἀπότελεσμα. Τρεῖς πληρεξούσιοι μὲ τὸ Μητροπολίτη ἐπέτρηκαν σ' ἓνα ἀμάξι, ἔβαλαν μπροστά λευκὴ σημαία και μὲ χίλιους κινδύνους ἐφτασαν στοὺς ἀρχηγοὺς τῶν διαμαχομένων και ἐπέτριχαν ἀνακωχὴ ὡς τὶς 10 π. μ. τῆς ἡλικίας ἡμέρας Παρασκευῆς 21 Ἰουνίου. Συγχρόνως και οἱ πρέ-

σθεῖς τῶν προστατίδων Δυνάμεων ἥλαβαν ἐνέργον μέρος. Συνήλθαν, συνέταξαν τὴν κατωτέρῳ διατομίσιον και τὴν ἔδωσαν στοὺς πρώτους γραμματεῖς τῶν νὰ τὴν φέρουν στὸν πρόεδρο τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως και πρὸς τοὺς Ορεινοὺς και Πεδινοὺς και νὰ ζητήσουν ἀνακωχὴ 48 ὥραν.

Τὴν πρότασι αὐτῆς τὴν ἔδειχτην καὶ τὰ δύο μέρη. Ἅλλα μέχρις δουτοῦ κανονισθῇ τὸ ζῆται, ἔκεινοι ποὺ κατείχαν τὸ ἀπέναντι τῆς Ἐθνικῆς Τασπέντζης «Ξενοδοχεῖον τοῦ Στεμματος» — δηλαδὴ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κυριακοῦ, ὁ Ἀρτέμης, ὁ Παπαδιαμάντοπολος και ἡ λοιπὴ συμμορία, μὲ μερικοὺς χωροφύλακες — ἔρχονται ἀκατάπαυστα ὡς τὸ βράδυ ἐναντίον τῶν στρατιωτῶν τοῦ συνταγματάρχου Κορωναίου. Τέλος ὁ Κυριακὸς ἀφοῦ ἐλήστεψε τὸ «Ξενοδοχεῖο τοῦ Στεμματος» και μερικὰ γύρω σπίτια, ἐφυγε τὴ νύχτα μὲ τὴ συμμορίᾳ του.

Ἡ διακοίνωσις τῶν Προσβευτῶν, (ἕνα ἀπὸ τὰ ιστορικῶτερα ἔγγραφα τῆς πολιτάραχης ἐποχῆς) εἶνε τοῦτο :

* Ἐρώτησεν ἐμφύλιον πολέμον, ἐξ αἵτιας τοῦ δύοις ποὺ ἐχόνθινοι ἀλματεῖς τὰς δόδων τῆς πρωτεύουσης ταύτης, πολέμου δοτοῦ δέν δικαιολογεῖται ἀπὸ τὰς κανένι συμφέροντι τῆς πατρίδος τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὑποφανόμενοι ἀντίποδες τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, συγκινούμενοι ἐκ τῶν δευτῶν ἀπειρῶν ὑπέστησαν μέχρι τοῦδε, και δυνατόν νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ χρόνον λαὸς ἀντερράσιος και ἐπιμυδούντες νὰ ἐπιφέρουν τὴν παύσιν τῆς γένεσης τοῦ αἵματος, ἐπιφορτίζουσαν τοὺς Α' γραμματεῖς νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον τῶν ἀρχηγῶν τῶν διαμαχομένων μερῶν και καλέσωσαν αὐτούς, ἐν ὑπόματι τῶν προστατίδων Δυνάμεων, εἰς ἀνακωχὴν τῶν ἔχθροφαξιῶν ἐπὶ 48 ὥρας. Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις θέλει μεταχειρισθεῖ διὰ τὰς δυνάμεις αὐτῆς και θέλει λάβει τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐπάνοδον τῆς κακῆς ἀφραζίας. Οἱ ὑποφανόμενοι ἔχουν τὴν δικαίωσην ἐπιλαβῆσαι, οἵτινες δέλτιοι ληφθῆσαν ὅτι δημιουργοὶ τῶν πολεμούντων τοῦ διαμαχομένου αὐτοῦς, οἵτινες δέλτιον νὰ πιεστεύσουν διτεῖς δυνατῶν νὰ γένηται τοῦντά τοις, διτεῖς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δύο μερῶν θέλοντον ὑποχρεώσεις αὐτοὺς διὰ τῆς ἀρνήσεως των νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν και νὰ καλέσωσαν ἐν αὐτοῖς τοὺς ὑπηρόδους των, ἐγκαταλείποντες τὸν τόπον τοῦτον εἰς τὴν δυστυχῆ αὐτοῦ τύχην και εἰς τὸν ἀσεβῆ

τοῦτον πόλεμον, δοτις χύνει ἐπὶ δύο ἡδη ἡμέρας και τύχης τὸ ἀδελφικὸν αἷμα.

Οἱ Πρέσβεις

Βουρέ Σκάρλετ, Βλουδώφων

Τὴ 20 Ἰουνίου 1863, 8 ὥρα π. μ.

Ἄφοι πειά ἡ ἔχθροφαξίες ἐπαφαν ἐπρεπε νὰ βρεθῇ τρόπος νὰ μὴ ἔγαρογίσῃ ὁ φοβερὸς ἐμφύλιος πόλεμος.

Τὴν ἄλλη μέρα Σάββατο ἔγειναν πολλές προσπάθειες νὰ συγχρητηθῇ νόμιμος δριθμὸς πληρούμασιν, ἀλλὰ και ἔδω ἡ γνωμές ἡταν διαιρεμένες. Οἱ πεδινοὶ ἐπέμεναν νὰ συνεδρίασουν σὲ τὸ συνήθη τόπο, οἱ δρεσσοὶ ἐπρότειναν νὰ γείνη σὲ ἄλλο μέρος ἡ συνεδρίασις. Διότι κοντά στὴ Βουλὴ ἦταν τὸ στρατόπεδο τοῦ Ἀστερίου και τὸ Παπαδιαμάντοπολοῦ τὸ οποῖον μποροῦσε νὰ ἐπηρέασῃ τοὺς πληρεῖσιούς. Ο Κορωναῖος πάλι ἐπρότεινε αὐτὸς μὲν μὲ τὸ σῶμα τοῦ να τραβηγτῇ στὸ Δαφνί, οἱ ἀντίτιτοι τοῦ στην Πεντέλη οἱ δέ πληρεῖσιοι, ἐλεύθεροι πού πειά και ἀνεπόρεαστοι, φρουρούμενοι μόνο ἀπὸ τὴν Ἐθνοφυλακή, νὰ συνεδρίασουν στὰς Ἀθήνας και στὴν ἀπόφασίσιον νὰ πειθαρχήσουν διοι. Ἅλλα ἡ πρότασι αὐτῆς τοῦ Κορωναίου δὲν ἔγεινε δεκτή.

Τέλος, οἱ πληρεξούσιοι συνήλθον στὶς 5 μ. μ. στὸ Βαρθάρειο και μετὰ πολλὴ δρᾶ κατόρθωσαν νὰ ψηφίσουν τὸ κατώτερο :

Ἡ ἐν Ἀθήναις Β' τῶν Ἐλλήνων

* Επειδὴ ἡ κατάστασις διαφόρων ἐπαρχιῶν ἀπατεῖ τὴν παρονταν στρατοῦ πόλη ἐπίσχουν τῆς τάξεων και τῆς τακτικῆς τῶν φύσιον εἰσοδήσεως.

Ψ η ι ζ ε :

α') Τὰ διάφορα οώματα τοῦ ἐπὶ τὴν πρωτεύουση στρατοῦ διέλοντο μεταβεῖ ἀμέων εἰς τὰς δριθμούμενας ὃπλα τῆς Κυβερνήσεως ἐπαρχίας.

β') Ἡ δοφάλη τῆς πρωτευούσης ἀνατίθεται εἰς τὸν πατρωτισμὸν τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

γ') Κατὰ συνέπειαν καθιστάμενοι περιτταί, κατασγούνταν αἱ θέσεις τοῦ στρατοῦ. Λοιπητήριον και τοῦ Ἀστερίου τῆς Χωροφυλακῆς.

δ') Ἡ λιεύθυνος τῆς Αστυνομίας Ἀθηνῶν και Πειραιῶς συγχωνεύεται εἰς τὸ Υπουργεῖον τῶν Εσωτερικῶν.

ε') Τὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐθνοφυλακῆς

Ἀθηνῶν και Πειραιῶς ἀνατίθενται προσωρανῆς εἰς τὸν οἰκείους δημάρχους.

Μετὰ τοῦτο, ἔγεινε ψηφοφορία και ἐσχηματίσθη τοῦ Κυβερνήσεως ὡς ἔξι : Βενιζέλος Ρούφος πρόεδρος, Π. Καλλιγᾶς τῶν Στρατιωτικῶν, Ι. Κλιμάκων τῶν Στρατιωτικῶν, Ἀθ. Πετρεζᾶς τῶν Εσωτερικῶν, Γ. Μπούμπουλης τῶν Ναυτικῶν, Β. Νικολόπουλος τῆς Παιδείας, Π. Μαυρομιχάλης τῆς Δικαιοσύνης και Εύθ. Κεχαγιᾶς τῶν Οἰκονομικῶν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριασεως, οἱ *Πρόεδροι και βουλευταὶ ἐβρήκαν εἴσω. Ὁ λαὸς και ἡ παραταγμένη Ἐθνοφυλακὴ τοὺς δέχθηκε μὲ ζούστρας ζητωριαγένες. Στὸν Πρωθυπουργὸν και στὸν Πρόεδρο τῆς Συνελεύσεως ἀπενεμήθησαν στρατιωτικὲς ἔμμενες. *Ἐπειδὴ ἡ Εθνοφυλακή ἀνεχώρησε μὲ τυμπανοκρουσίες και ζητωριαγένες. *Ηταν ἡ δρᾶ 11 μ. μ. και τὰς Ἀθηναῖον—άντρες, γυναικεῖς, παιδιά—ἀπὸ τὰ μπαλκόνια και τὰ παράθυρα ἐπενθυμοῦσαν τὴν Ἐθνοφυλακῆν ὅ δοτίαν και τὴν πόλιν ἐρύνατε και ἔκεινος πού ἐφοβέριζαν νὰ τὴν βομβαρδίσουν τοὺς δέλτιοι της.

Μετὰ τὸ διακοπὴ τῶν ἔχθροφαξιῶν ἡ Πρέσβεις ἐπέδωσαν και δεύτερη διακοίνωσι, πολὺ ἀναλυτική, ἡ οποῖα εἶπε :

*Οἱ ὑπογεράμμενοι ἀγνεύουν λοιπὸν εἰς τὸν κύριον Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως τὴν διακήρυξην διτεῖς δέλτιον ἐπί την πρωτεύουσην διτεῖς δέλτιον προσκαλέσει τοὺς συμματιστῶν των και θέλουν διακόπειαν μὲ χώραν δέλτιον ἐπέντετο τόσον ἐλεύθερη χρήσις τῆς ἀνδρείας και ἀπὸ τὴν πόλια ὁ ἀληθῆς πατρωτισμὸς φαίνεται ἐξοισθεῖς δια πατρίς.

* Ετοι ἐπελείωσε δι φοβερὸς ἐκείνος τῷ μετεριασμῷ τῆς πρωτεύουσης, δι γνωστὸς στὴν ιστορία τῆς νεωτέρας Ἐλλάδος μὲ τὸ ὄνομα Ιοννιακά. Επάνω ἀπὸ τρακόσιοι ήταν οἱ σκοτωμένοι και

